

آموزش پیشگیری از HIV/AIDS

با تاکید بر رویکرد نوین آموزشی و توصیه به انجام تست

واحد بیماریهای واگیر معاونت بهداشت دانشگاه علوم پزشکی شیراز

????

HIV/AIDS

PIT/ VCT

انگ

تبعيض

عفونت اچ آی وی یک بیماری است که اغلب مردم آنرا با نام ایدز میشناسند، در حالی که ایدز تنها مرحله انتهایی از بیماری اچ آی وی است، که اگر فرد به موقع و صحیح تحت مراقبت و درمان قرار گیرد، ممکن است تا آخر عمر اتفاق نیفتد.

آشنایی با سیستم ایمنی بدن

- در بدن ما، سیستم ایمنی وجود دارد که وظیفه اش محافظت از بدن در برابر هر عامل بیگانه است که وارد بدن انسان میشود.
- **گلبولهای سفید** یکی از اجزاء اصلی سیستم ایمنی بدن هستند.
- این گلبولها عامل بیماریزا را از بین میبرد یا زندانی میکند تا باعث بیماری نشود.

خصوصیات عامل ایجاد عفونت اچ آی وی

- عامل ایجاد عفونت اچ آی وی یک نوع ویروس به نام ویروس نقص ایمنی انسان HIV است.
- سلول زنده ایی که ویروس اچ آی وی در آن زنده میماند، گلبول سفید است.
- گلبولهای سفید در خون و ترشحات بدن وجود دارند و خارج از بدن در مدت کوتاهی از بین میروند.
- بنابراین ویروس اچ آی وی نیز در خارج از بدن در مدت کوتاهی از بین میرود. حرارت، الکل و مواد ضدعفونی کننده مانند وایتکس به راحتی میتوانند باعث از بین رفتن ویروس شوند.

پس نتیجه می گیریم ویروس اچ آی وی فقط درون گلبول سفید زنده
قادر به زندگی است در خارج از بدن به راحتی از بین می رود.

راه انتقال اچ آی وی

همانطور که اشاره شد **مقصود** ویروس اچ آی وی گلبولهای سفید خون هستند؛ چون ویروس فقط داخل گلبول سفید زنده میماند، پس تنها از راهی منتقل میشود که گلبول سفید به بدن فرد منتقل شود. گلبول سفید هم فقط در خون و ترشحات بدن وجود دارد.

پس ویروس اچ آی وی از ۳ راه اصلی زیر میتواند وارد بدن انسان شود:

۱. **تزریق خون و فرآوردههای خونی / سرنگ مشترک**

۲. **تماس جنسی**

۳. **از طریق مادر مبتلا به کودک**

پس نتیجه می گیریم ، ویروس اچ آی وی نسبت به سایر عفونت ها به راحتی انتقال نمی یابد و در روابط معمول بین انسانها منتقل نمی شود.

راه های ویروس اچ آی وی منتقل نمی شود

پس نتیجه می گیریم : نیازی به جدا سازی افراد مبتلا به اچ آی وی نیست

علائم عفونت اچ آی وی

۱- مرحله بدون علامت:

در این مرحله اچ ای وی وارد گلبول سفید شده و از امکانات آن برای تغذیه و رشد خود استفاده میکند، هیچ قسمتی از بدن، حتی گلبول سفید را تخریب نمیکند و به همین دلیل بیمار به طور متوسط تا ۱۰ سال علامتی ندارد.

علائم عفونت اچ آی وی

۲- مرحله ایدز

با افزایش ویروسها، گلبولهای سفید مجبور میشوند همه توان خود را صرف تغذیه ویروس کرده و دیگر برای انجام وظایف خود رمقی ندارند.

از آنجا که وظیفه گلبولهای سفید، مقابله با میکروبها است. وقتی گلبول سفید رمق ندارد، اگر میکروب دیگری به بدن وارد گردد، بدن قادر به هیچ عکس العملی نیست و آن میکروب میتواند انسان را از پا درآورد.

- در این مرحله، بیماریهای عفونی و سرطانه‌های غیرعادی در بدن فرد فرصت رشد و بیماریزایی پیدا میکنند. به این مرحله در اصطلاح "ایدز" میگویند.

تشخیص ابتلا به اچ آی وی

- مدتی بعد از ورود ویروس به بدن، گلبولهای سفید به نشانه حضور ویروس ماده ای به نام انتی بادی را در خون ترشح میکنند که آن ماده هم هیچ علامتی ندارد؛ ولی با آزمایش قابل تشخیص است.
- از زمان ورود ویروس به بدن تا زمانی که گلبولهای سفید این ماده را ترشح میکنند، مدتی بین **دو هفته و گاه حتی سه ماه طول** میکشد؛ به این مدت زمان، **دوران پنجره** میگویند.
- به همین دلیل هیچگاه وجود یک آزمایش منفی دلیل قطعی برای عدم ابتلاء نیست و فرد به فاصله های زمانی مشخص بایستی مجدداً مورد مشاوره و آزمایش قرار گیرد

پس نتیجه می گیریم : تنها راه تشخیص اچ آی وی آزمایش خون است که آنهم ممکن است در چند ماه اول ورود ویروس به بدن ممکن است به شکل کاذب منفی باشد .

نکته: گاهی اوقات بیماریهای مختلف آنتی بادیهای شبیه هم دارند پس

تست مثبت هم مبنی بر تشخیص قطعی نیست

و نیازمند تایید در آزمایشگاه مرکز مشاوره را دارد

درمان بیماری اچ آی وی:

تاکنون داروی موثری که بتواند ویروس را کامل از بین ببرد وجود ندارد.

اما داروهای مناسبی وجود دارند که میتوانند تعداد ویروس در خون را به شدت کم کرده و مانع پدید آمدن علائم مرحله ایدز شوند به همین در صورت مراقبت و درمان مناسب فرد **طول عمر طبیعی** خواهد داشت.

علاوه بر این دارو میتواند تعداد میکروب در خون و ترشحات را به قدری کاهش دهد که **قابلیت سرایت به دیگران**، نزدیک به صفر شود. لذا درمان در اچ آی وی علاوه بر بهبود وضعیت سلامت بیمار، به عنوان یکی از **روشهای اصلی پیشگیری** محسوب میشود.

**پس نتیجه می گیریم : با مراقبت و دریافت دارو ، بیماران می توانند سالیان
متمادی زندگی عادی و بدون علامت را تجربه کنند**

پیشگیری از ابتلاء به اچ آی وی

- سرنگ‌های یکبار مصرف در تزریق و کاندوم در روابط جنسی میتواند از راه‌های اصلی پیشگیری از انتقال بیماری باشد.

- اما همانطور که اشاره شد، یکی دیگر از روش‌های مهم پیشگیری از ابتلا به اچ آی وی، **درمان افراد مبتلا** است.

جمع بندی:

۱. ویروس اچ آی وی ، میکروب مقاومی نیست و در خارج از بدن به راحتی با مواد ضد عفونی کننده معمولی از بین میرود.

۲. چون فقط درون گلبولهای سفید زندگی میکند؛ پس فقط از طریق خون و ترشحات منتقل میشود؛ پس در روابط معمولی و اجتماعی به راحتی منتقل نمیشود و فرد مبتلا هیچ خطری در زندگی معمولی برای دیگران ندارد.

۳. با دریافت دارو و مراقبتهای به موقع میتوان سطح ویروس در خون را به شدت پایین آورد و خطر انتقال بیماری به دیگران را به نزدیک صفر رساند.

با توجه به مطالب پیشگفت به نظر میرسد اچ آی وی یک بیماری عفونی است که در صورتی که تشخیص داده شده و تحت مراقبت قرار گیرد به راحتی قابل کنترل است.

بنابراین لازم است افرادی که سابقه تماس جنسی پرخطر و یا اعتیاد تزریقی داشته اند جهت مشاوره و آزمایش محرمانه و تشخیص به موقع عفونت اچ آی وی به مراکز مورد تأیید دانشگاه علوم پزشکی مراجعه نمایند.

مراکز و پایگاههای مشاوره بیماریهای رفتاری دانشگاه علوم پزشکی شیراز:

- آدرس مرکز مشاوره بیماریهای رفتاری حسین بن علی (ع) شیراز: حدفاصل فلکه کوزه گری و چهار راه مقر، خیابان لاوان. شماره تلفن: ۳۷۳۶۳۰۰۱
- آدرس پایگاه مشاوره درمانگاه امام رضا(ع) شیراز: فلکه نمازی، طبقه دوم درمانگاه. شماره تلفن ۳۲۱۲۷۲۱۱
- آدرس مرکز مشاوره بیماریهای رفتاری مرودشت: ابتدای خیابان ثبت احوال، روبروی پارک پرستار، بیمارستان قدیم. شماره تلفن: ۴۳۳۱۲۰۲۴
- مراکز بهداشت شهرستانها
- تلفن مشاوره رایگان ۳۷۰۲۹

آدرس مراکز ارائه دهنده خدمت تشخیص اچ آی وی کل کشور نیز از طریق سایت <https://icdc.behdasht.gov.ir/vct> قابل دسترس عموم است.

هدف از انجام تست اچ آی وی چیست ؟

۱. تست انجام می شود

۲. فرد مبتلا تشخیص داده شود

۳. به خدمات مراقبت و درمان وصل شود

۴. تحت درمان قرار بگیرد

۵. کاهش بار ویروسی که قابلیت انتقال نداشته باشد